

ІРЛАНДСЬКИЙ
СВІТ
Сторінка 67

СВІТ ІНДІАНЦІВ
ПІВНІЧНОЇ АМЕРИКИ
Сторінка 39

СВІТ
АЦТЕКІВ
Сторінка 27

СВІТ
ЙОРУБА
Сторінка 33

СВІТ
ЯНОМАМА
Сторінка 15

**МІФОЛОГІЧНІ
СВІТИ**
Знайомство з богами, героями, чудовиськами, фантастичними тваринами й легендами різних народів нашої планети

СКАНДИНАВСЬКИЙ
СВІТ

Сторінка 75

СВІТ
СЛОВ'ЯН

Сторінка 21

ГРЕЦЬКИЙ
СВІТ

Сторінка 7

СВІТ
ІНДУЇСТІВ

Сторінка 53

ЄГИПЕТСЬКИЙ
СВІТ

Сторінка 81

ЯПОНСЬКИЙ
СВІТ

Сторінка 47

ПОЛІНЕЗІЙСЬКИЙ
СВІТ

Сторінка 61

*Дехто стверджує, буцімто
до створення світу не було нічого, крім води,
яйця або кісток мертвого велетня.*

Тисячу років тому, вирушаючи в плавання, вікінги вірили, що весь океан оповитий змієм Йормунгандром, чиї велетенські розміри дають змогу спокійнісінько обкрутитися довкола Землі. Тим часом ген-ген у Західній Африці воїни йоруба були переконані, нібито спекотний вітер із Півночі спричинений тим, то Оя роздмухує міхи Огуна — безстрашного бога ковалів і бойовищ.

Уявлення про Всесвіт геть різні, але в них є одна спільна риса: кожне з них являє собою спосіб зрозуміти світ, спробу людей пояснити, звідки взялися моря, гори, Сонце, Місяць, грім, блискавка, тварини тощо.

На уявлення про Всесвіт впливає також місце проживання того чи іншого народу і спосіб його існування. Давні греки тільки те й робили, що плавали в Середземному морі, тому, на їхню думку, світ був плаский, зусібіч оточений морем, а під сподом у нього ховалося царство Аїда. Яномама мешкали в джунглях Південної Америки, тож Усесвіт для них був Великим Лісовим Світом. Значна кількість єгипетських легенд створювалася під впливом щорічного розливу ріки Ніл.

Народження дітей стало для мене чудовою нагодою перечитати всі міфи й легенди, якими я так захоплювався змалку. Мені аж жижки трусилися поділитися цими історіями з власними пучьвірінками — часто-густо я уявляв, якими на вигляд могли би бути міфічні світи і як почувався б мандрівник, який потрапив туди випадково. Отоді й виникла ідея «Міфологічного атласу».

Завдання цієї книги полягає не в тому, щоби переповісти геть усі легенди світу чи пояснити кожну особливість певної цивілізації та її пантеону. Недарма ж тут є мапи! Вони допоможуть тобі торувати власну стежку різними фантастичними світами, познайомлять із сотнями неймовірних персонажів, що стрінуться на твоєму шляху, і дадуть змогу ніби скуштувати їхні історії на смак.

Сподіваюся, ти відчуєш такий самий захват цими світами, який відчуваю я, і продовжиш досліджувати їх, звертаючись до інших книжок, оповідок і фільмів.

Твоя подорож почнеться з наступної сторінки. Тож щасливої дороги! Насолоджуйся, можеш навіть трохи загубитись. Тут нема біди! Адже тобі завжди до снаги буде знайти шлях додому — просто стрибнувши на спину буревісникові або сівши до човника, на якому Сонце плаває небом.

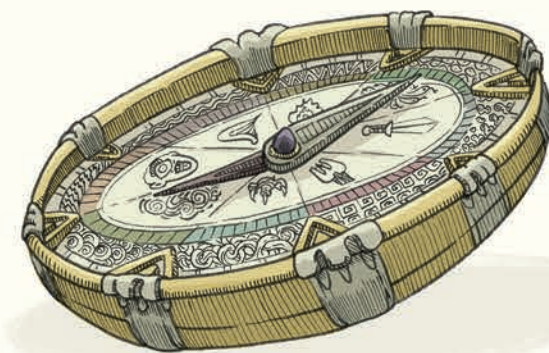
Тьяго де Мораес

Міфологічний атлас

НАВІГАЦІЯ

Ти вирушаєш у подорож Північною Америкою, Індією, Полінезією та Японією, і на шляху тобі зустрінеться безліч богів, героїв і шахраїв, звірів та чудовиськ. Але спершу ти маєш дещо дізнатись.

Кожній культурі притаманні власні уявлення про те, як було створено світ, людей і тварин. На цих уявленнях і ґрунтуються дванадцять мап нашої книги. Роздивляючись мапи й читаючи відповідні історії, ти мандруватимеш континентами й відкриватимеш для себе, наскільки неймовірними були пояснення довколишнього світу в кожного народу.

ОСЬ ЩО ДОПОМОЖЕ ТОБІ В ДОРОЗІ:

1. **Вступ** трохи розповість про уявлення та міфи, притаманні певній культурі, і пояснить, як різні народи сприймали цей світ.

А в кінці «ДЕ?» підкаже, на території яких сучасних країн вони жили.

2. **Мапи** міфічних світів покажуть, які уявлення про Всесвіт і його створення сформувалися в тій чи іншій культурі.

Окрім того, на мапах ти побачиш богів, героїв та чудовиськ, яких давні люди «оселили» у своєму світі. Насправді цих персонажів значно більше, але для того, щоб намалювати їх усіх, знадобилась би ду-у-уже велика книга.

3. На сторінках з **оповідками** ти прочитаєш міфи й легенди різних народів.

На стрічках зазначені ті персонажі, що зустрічаються на мапі.

У віконцях «ЧИ ЗНАЄШ ТИ?» наведені додаткові історії й цікаві факти.

4. Ще більше захопливої інформації міститься на сторінках, присвячених **різноманітним тварюкам** і **артефактам**. Саме тут ти стикнешся з найжахливішими чудовиськами!

Насолоджуйся незабутньою мандрівкою чарівними міфологічними світами!

Грецькі міфи

ВІД ХАОСУ ДО... ІНШОГО ХАОСУ

Давні греки вважали, ніби Гея — богиня Землі — народилася з хаосу, себто з безмежної й безладної суміші дрібних часточок. Гея подарувала життя богові Неба — Урану, і вже разом вони народили купу дітей.

Попри те що всі члени родини Геї — боги, навряд чи їх можна було назвати щасливими. Гея з Ураном постійно сварилися між собою та з дітьми, онуками й правнуками, бо кожному з них кортіло головувати у світі.

Урешті-решт цю війну виграли онуки й правнуки Геї — так звані олімпійці. Безсмертні й дуже могутні, вони мешкали високо-високо над людьми, на горі Олімп, проте розумнішими за людей аж ніяк не були. Схоже, олімпійці тільки те й робили, що сперечалися, інтригували та влаштовували всілякі капості.

МАПА СВІТУ ДАВНІХ ГРЕКІВ

Згідно з давніми грецькими міфами, Земля була пласкою й оточеною морем, яке тоді звалось Океаном. Над Землею широчіли Небеса, а їх на своїх раменах тримав Атлант, один із синів Геї та Урана. Під Землею ховався світ бога Аїда — царство мертвих. Ще нижче лежав Тартар — украй кепське місце довічного покарання, куди ліпше було не потрапляти.

Де? Грецька цивілізація процвітала, а самі греки розселилися ще й за межами своєї країни, звівши міста вздовж узбереж сучасних Італії, Іспанії, Єгипту й Лівії, а також на берегах Чорного й Азовського морів.

Мапа території, артефактів та істот

грецького світу,

включно з горгонами, сиренами та іншими химерними чудовиськами

27 АРЕС

Бог війни та жорстокості й узагалі вельми злий тип. Має купу лячних нащадків, як-от Деймос (Жах) і Фобос (Страх). Не терпить образ.

26 АТЛАНТ

Титан, змушений тримати небо на власній спині після поразки побратимів у війні з олімпійцями. Оскільки небесне склепіння важеньке, Атлант постійно намагається перекласти його на когось іншого. Одного разу навіть пропонував цю роботу Гераклові!

25 АРТЕМІДА

Сестра-близнючка Аполлона, богиня полювання. Влучно стріляє з лука, захищає диких тварин, охороняє ліси та пагорби. Її всюди супроводжує олень.

24 ДЕМЕТРА

Зевсова сестра, богиня родючості та врожайності. Після викрадення доньки жадливим Аїдом мало не збожеволіла від горя і вдалася до всього можливого й неможливого, аби повернути її.

23 ДІОНІС

Бог вина, шалених бенкетів і нестримних веселощів. Покровитель усіх, хто втомився панувати над собою і вдався до гульбищ.

21 СИРЕНИ

Жадливі чудовиська — птахи з жіночими головами. Чарівним співом підманоють моряків до скель, від зіткнення з якими кораблі розбиваються.

22 ПОСЕЙДОН

Володар усіх водних просторів світу й великий поціновувач коней. Через запальний норів і звичку бити тризубом у морське дно постійно спричинює землетруси.

20 ТАРТАР

Моторошне місце, куди Зевс скинув усіх титанів, коли ті програли війну. А ще там повно людей-грішників, як-от Сізіф. Цей горопахач приречений довічно заковувати на гору велетенську брилу, яка зривається щоразу, коли він дістається вершечка.

19 ОРФЕЙ

Музика, чия чарівна гра на лірі захистила шукачів золотого руна — аргонавтів — од сирен. Загубив у царстві мертвих дружину Еврідіку, а трохи згодом був розірваний на шматочки навіженими супутницями Діоніса — бога виноробства. Утім, відірвана голова Орфея не припинила співати, а ліра — грати.

30 ГЕРМЕС

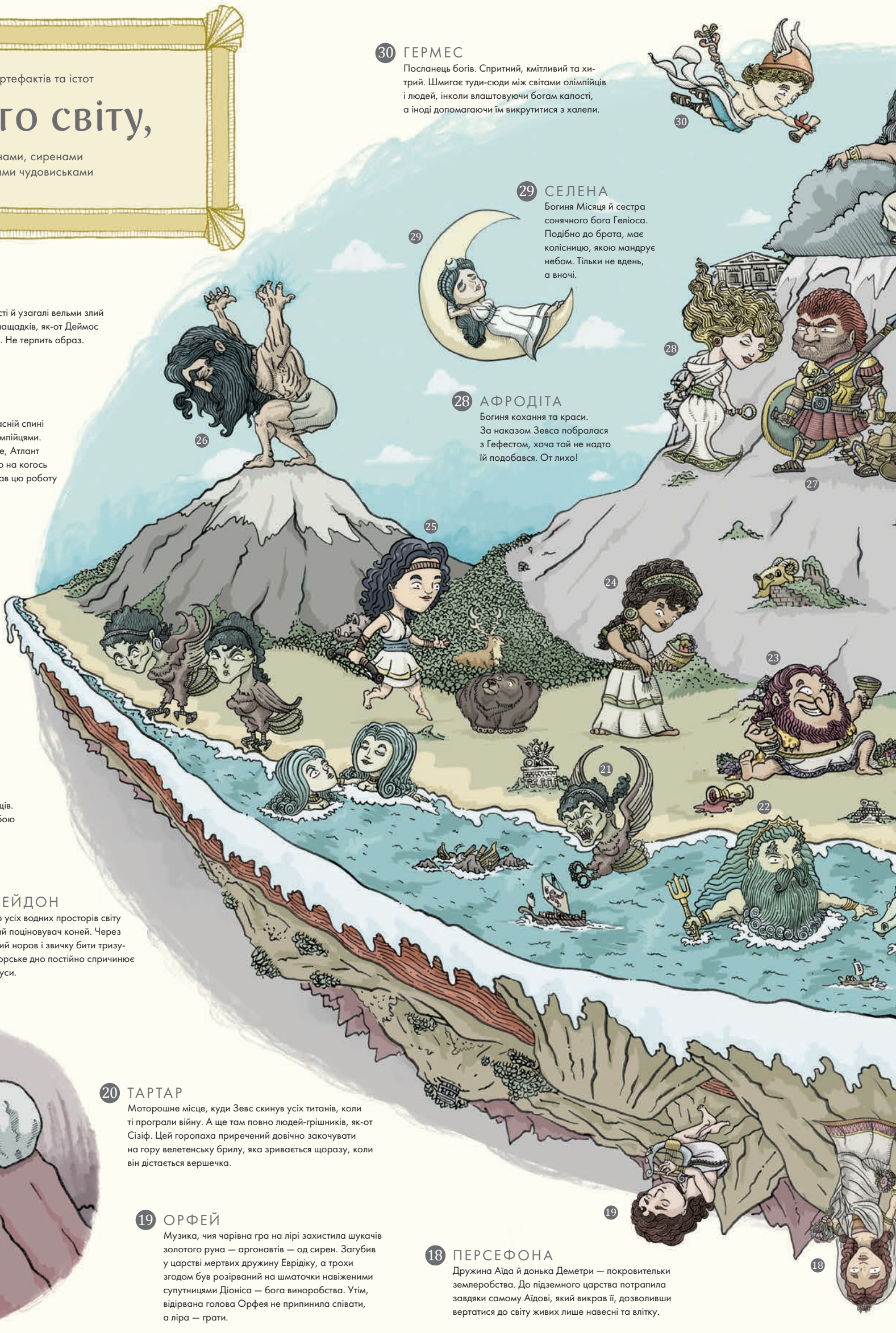
Посланець богів. Спритний, кмітливий та хитрий. Шмигає туди-сюди між світами олімпійців і людей, інколи влаштовуючи богам капості, а іноді допомагаючи їм викрутитися з халепи.

29 СЕЛЕНА

Богиня Місяця й сестра сонячного бога Геліоса. Подібно до брата, має колісницю, якою мандрує небом. Тільки не вдень, а вночі.

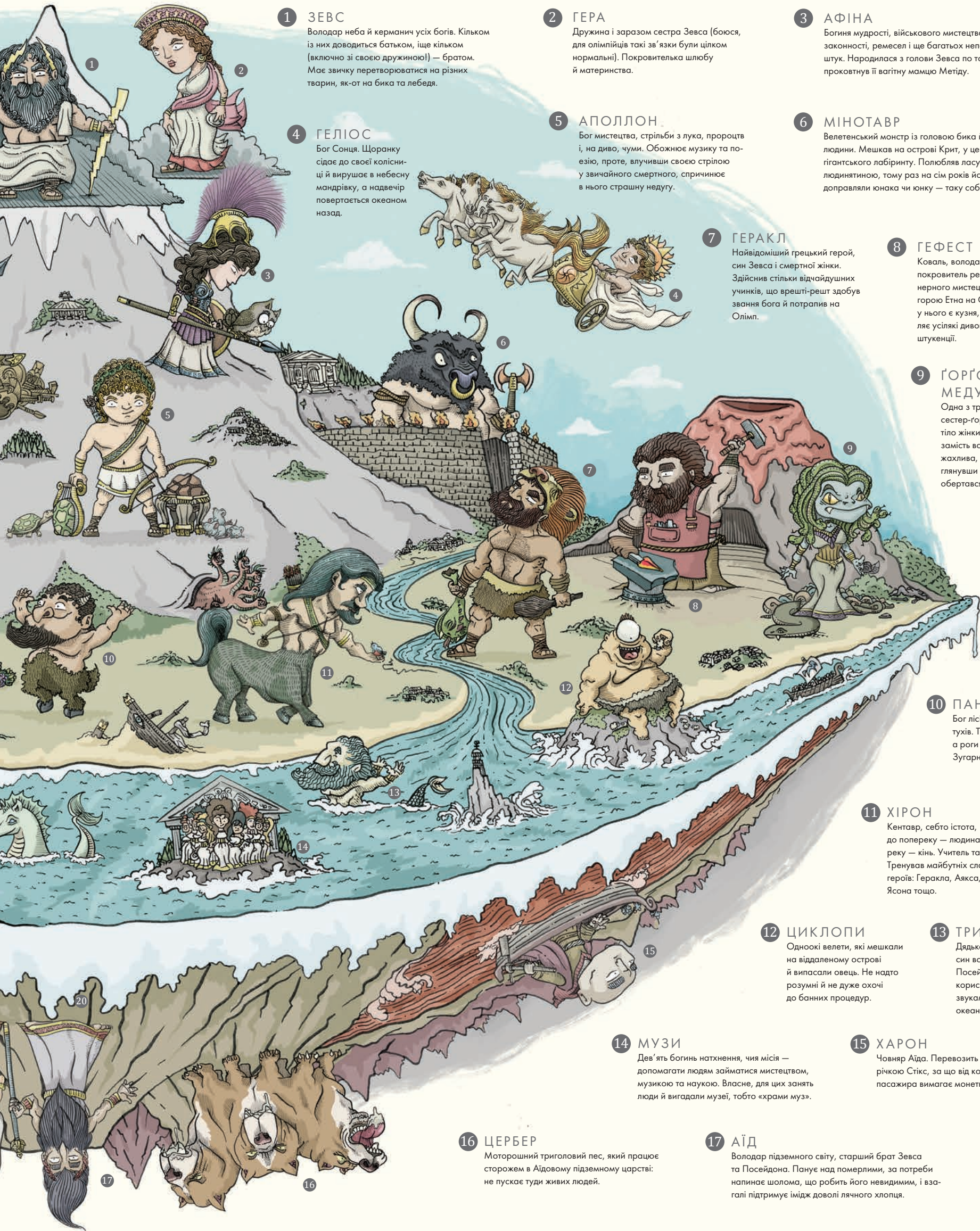
28 АФРОДИТА

Богиня кохання та краси. За наказом Зевса побралася з Гефестом, хоча той не надто їй подобався. От лихо!

19

18

1 ЗЕВС

Володар неба й керманец усіх богів. Кільком із них доводиться батьком, іще кільком (включно зі своєю дружиною!) — братом. Має звичку перетворюватися на різних тварин, як-от на бика та лебедя.

2 ГЕРА

Дружина і зарасом сестра Зевса (боюся, для олімпійців такі зв'язки були цілком нормальні). Покровителька шлюбу й материнства.

3 АФІНА

Богиня мудрості, військового мистецтва, законності, ремесел і ще багатьох непоганих штук. Народилася з голови Зевса по тому, як він проковтнув її вагітну мамцю Метиду.

4 ГЕЛІОС

Бог Сонця. Щоранку сідає до своєї коліснички й вирушає в небесну мандрівку, а надвечір повертається океаном назад.

5 АПОЛЛОН

Бог мистецтва, стрільби з лука, пророцтв і, на диво, чуми. Обожає музику та поезію, проте, влучивши своєю стрілою у звичайного смертного, спричинює в нього страшну недугу.

6 МІНОТАВР

Велетенський монстр із головою бика й тілом людини. Мешкає на острові Крит, у центрі гігантського лабіриту. Полюбує ласувати людинятиною, тому раз на сім років йому з Афін доправляли юнака чи юнку — таку собі закуску.

7 ГЕРАКЛ

Найвідоміший грецький герой, син Зевса і смертної жінки. Здійснив стільки відчайдушних учинків, що врешті-решт здобув звання бога й потрапив на Олімп.

8 ГЕФЕСТ

Коваль, володар вулканів, покровитель ремесел та інженерного мистецтва. Мешкає під горою Етна на Сицилії — там у нього є кузня, де він виготовляє усілякі дивовижні металеві штуkenці.

9 ГОРГОНА МЕДУЗА

Одна з трійці лячних сестер-горгон, котра мала тіло жінки й ціле кубло змії замість волосся. Була така жахлива, що будь-хто, лише глянувши на неї, тут-таки обертався на камінь.

10 ПАН

Бог лісів, мисливців та пастухів. Тулуб має людський, а роги й ноги — цапині. Зугарний музика-флейтист.

11 ХІРОН

Кентавр, себто істота, що з голови до попереку — людина, а від попереку — кінь. Учитель та астролог. Тренував майбутніх славетних героїв: Геракла, Аякса, Ахілла, Ясона тощо.

12 ЦИКЛОПИ

Однооки велети, які мешкали на віддаленому острові й випасали овець. Не надто розумні й не дуже охочі до банних процедур.

13 ТРИТОН

Дядько з риб'ячим хвостом, син володаря світових вод Посейдона. Має дуже корисну чарівну мушлю, звуком якої підкорюються океанські хвилі.

14 МУЗИ

Дев'ять богинь натхнення, чия місія — допомагати людям займатися мистецтвом, музикою та наукою. Власне, для цих занять люди й вигадали музеї, тобто «храми муз».

15 ХАРОН

Човняр Аїда. Перевозить померлих річкою Стікс, за що від кожного пасажера вимагає монету.

16 ЦЕРБЕР

Моторошний триголовий пес, який працює сторожем в Аїдовому підземному царстві: не пускає туди живих людей.

17 АЇД

Володар підземного світу, старший брат Зевса та Посейдона. Панує над померлими, за потреби напинає шолома, що робить його невидимим, і взагалі підтримує імідж доволі лячного хлопця.

Дванадцять звитяг Геракла

ЯК УПОРАТИСЯ З ВЕЛЕТЕНСЬКИМИ ЧУДОВИСЬКАМИ,
ЛЮТИМИ БОГАМИ Й ВЕЛИЧЕЗНОЮ КУПОЮ ЛАЙНА

Зевсовій жінці Гері ніколи не подобався її пасинок Геракл. Ох, як зятято намагалася вона зіпсувати йому життя! Навіть глузд у нього відібрала, коли парубок подорослішав. Щоправда, тимчасово, але в стані божевілля бідолаха встиг позбавити життя своїх дітей і дружину.

А щойно здоровий глузд повернувся, Геракл усвідомив свій учинок, затужив, став картати себе й подався світ за очі. «Як спокутувати такий страшний злочин?» — це запитання юнак поставив дельфійському оракулові. А той відповів, що прощення можна заслужити, виконавши дванадцять складних завдань Еврістея — царя міста Тиринф.

Подейкували, ніби впоратися з цими завданнями неможливо. Проте в Геракла все вийшло! Щоправда, йому довелося стикнутися зі здоровезними злющими тварюками, які завдавали жаху всій Греції, однак він хвацько закатрупив їх усіх і здійснив неможливе (хоча і згаяв чимало часу).

Потому Геракл здобув прощення за вбивство своєї родини й повернувся додому. Надалі на нього очікувало ще чимало різних пригод і зрештою гучна слава. А після смерті він став богом і оселився на горі Олімп поряд зі своїм татком Зевсом.

ЧИ ЗНАЄШ ТИ?

Коли Геракл був немовлям, його мачуха Гера намагалася позбутись його, підклавши до колиски отруйних змій. Проте вони не встигли заподіяти малюкові шкоди, бо він задушив їх крихітними ручками. Таки так, хлопчик від народження був силань!

ОТЖЕ, ЩО ЗРОБИВ ГЕРАКЛ?

- 1**
Голіруч задушив велетенського немейського лева.
- 2**
Зарубав дев'ятиголову лернейську гідру.
- 3**
Зловив золоторогу керинейську лань.
- 4**
Заманив до пастки здоровезного ерімантського вепра.
- 5**
Вичистив стайні царя Авгія, де лайно не прибирали протягом 30 років.
- 6**
Застрелив хижих стімфалійських птахів із мідяними пазурами.
- 7**
Приборкав жахливого критського бика.
- 8**
Викрав коней-людожерів, що належали цареві Діомеду.
- 9**
Поцупив пасок Іпполіти — цариці амазонок.
- 10**
Викрав корів Геріона — велета з трьома тулубами.
- 11**
Поцупив яблука з саду Гесперид, які доводилися доньками титанові Атланту.
- 12**
Полонив Цербера, триголового пса з царства Аїда.